

A Pesti Vigadó

Az egykori Redoute helyére épülő új Vigadó tervezésével 1859-ben Feszli Frigyeset bízták meg. A Pollack Mihály tervei alapján épült előd többek között Kossuth híres beszédeinek adott otthont, ezért aligha véletlen, hogy Heintzi osztrák városparancsnok 1849-ben rommá lövette. Az új Vigadó tervezésekor Feszli koncepciójának fontos eleme volt a társművészetek hangsúlyos megjelenítése. A gazdag festészeti és szobrászi díszítés jól mutatja, hogy a Vigadó igazi összművészeti alkotás volt. Feszli Frigyes eredeti építészeti elképzeléseiből végül sok minden elmaradt, azonban **Komárik Dénes szavaival élve még „megvalósult formájában is megállapíthatjuk róla, hogy a magyarországi romantika legjelentősebb alkotása. Bele tartozik ugyan az európai romantika keleties-izlamos áramlatába, de mind az iszlám és bizánci, mind a gótizáló és »Rundbogensti« formaelemek felhasználásában olyan viszonylagos szabadságot, átlényegítésükben, kombinálásukban olyan szuverén eredetiséget mutat, amely egyedülálló, semmihez sem teszi hasonlót».**

A Vigadót nagy bál keretében avatták fel 1865 januárjában. Bár a korabeli nagyközönség és a szakmai kritika nem fogadta osztatlan lelkesedéssel az épületet, hamar a főváros egyik legfontosabb kulturális, művelődési intézményévé vált. Multifunkcionális nagytermében a hazai és a nemzetközi zenei élet legnagyobbjai fordultak meg. A II. világháború alatt a Vigadó súlyosan megsérült, sokáig bizonytalan volt a sorsa. Az oldalszárnyaitól megfosztott épület elhúzódo helyreállítása 1980-ban fejeződött be. 2004-ben bezárta kapuit, a halaszthatatlan rekonstrukciós munkák több lépésben, költségvetési és uniós forrásból valósultak meg. A külső felújítást követő belső helyreállítás célja a technikai korszerűsítésen és új, idegenforgalmi funkciókra, kiállításokra és irodai használatra alkalmas terek kialakításán túl elsősorban az eredeti állapotok visszaállítása, a korabeli enteriőr atmoszférájának felidézése volt. Mindehhez a tervezők és a restaurátorok archív felvételeket, korabeli festményeket hívtak segítségül. A fényképek elemzése során a tónusok alapján lehetett következtetni a díszítések eredeti színére. A hetvenes években a nagyterembe beépített, annak arányait torzító akusztikai mennyezetet lebontották, így az oldaltermekkel is egybenyitható díszteremben láthatóvá vált az eredeti kazettás mennyezetszerkezet, amelyet négy mező kivételével hűen rekonstruáltak. A színpadtechnika

és a gépészeti megoldások korszerűsítése mellett archív felvételek alapján állították helyre a falfelületek eredeti díszítéseit, valamint a csillárokat. A munkálatok során láthatóvá váltak a korábban befalazott vagy betonnal kiöntött, kőből faragott oszlopfejek. A szerencsésebbeket egy-egy jóérezésű kőműves mészhabarccsal gondosan becsapkodta, így a bontás során sértetlenül váltak el a köré öntött betontól. Sajnos számos paraszthalakos fejezetet a korábbi felújítás zsaluzatainak készítésekor egyszerűen lekalapáltak. A díszlépcsőházban restaurálták az első hazai világi tárgyú monumentális épületdekorációs együttest, Lotz Károly és Than Mór Tündér Ilona és Argírus királyfi mondáját feldolgozó falképeit. A legfelső szinten panorámateraszt és impozáns kiállítótermet alakítottak ki. Érdekeségük, hogy ide beépítették azokat az öntöttvas oszlopokat, amelyek a rekonstrukció során bukkantak elő. Megújult az épület északi szárnyában lévő kamaraszínház és valamennyi közönségforgalmi tér. A gondos helyreállításnak köszönhetően a pesti Vigadó a Világörökség részét képező pesti Duna-parti látkép egyik ékköveként újra fontos részévé válhat a hazai kulturális életnek.

Felelős építész-tervező: Fehérváry Rudolf

Belsőépítész: Gothárd Erzsébet

Vezető restaurátor: Seres András